

INEIDING

Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn lastig de wereld uit te helpen - het is en blijft één van de grootste geweldsproblemen in Nederland. Jaarlijks zijn zo'n 200 000 volwassenen en 119 000 kinderen slachtoffer van huiselijk geweld. Om dit tegen te gaan is het belangrijk dat deze situaties eerder in beeld komen. Toch is er hoop. Nog nooit eerder is er zoveel aandacht geweest voor huiselijk geweld via campagnes en media geweest, met name ook gericht om bewustwording bij de omgeving te vergroten. Landelijke campagnes zoals Ik kijk niet weg (2012-2016), Geweld hoort nergens thuis (2018-2021) en

Het houdt niet op, totdat je iets doet' (2019) doen verbetervoorstellen en een appel op burgers om sneller met signalering te komen. Succes is zeker niet gegarandeerd, maar meer en veel aandacht is goed. Sinds 1 januari jongstleden is de Meldcode aangescherpt: Het is een professionele norm om melding te doen bij Veilig Thuis als er vermoedens zijn van acute en structurele onveiligheid. Handelingsverlegenheid blijft een groot probleem bij het tegengaan van huiselijk geweld en kindermishandeling. Je denkt het, je ziet het, je vermoedt het - maar de stap om er daadwerkelijk iets mee te doen, aan te kaarten, aan te geven blijft ingewikkeld. Door de campagnes en door de extra nadruk zal hierin beweging moeten komen.

In dit congres worden nieuwe inzichten, werkwijzen en visies vanuit verschillende disciplines en richtingen gedeeld. Burgemeester Pauline Krikke verricht de formele opening en gaat in op lokale initiatieven, bijvoorbeeld het pleidooi voor een sneller huisverbod en in dat kader een speciaal team van hulpofficieren. Met ingang van 1 maart 2019 is Susan Ketner gestart als lector bij het lectoraat Integrale Aanpak Kindermishandeling bij de Hanze Hogeschool met speciale aandacht het ondersteunen van (kwetsbare) ouders. De medische invalshoek wordt belicht door Mascha Kamphuis, directeur van het LECK. Ido Weijers bespreekt vanuit een juridische hoek de problemen met de jeugdbeschermingswet. Kirsten Regtop houdt een indrukwekkende TED Talk over het slechten van muren in de communicatie in concrete geweldsituaties. Als vertegenwoordiger van de Beweging tegen kindermishandeling brengt Gjalt Jellesma ons de laatste stand van zaken bij. De gehele dag staat onder voorzitterschap van Karel van Duijvenbouden, manager bij het Veiligheidshuis Regio Utrecht

PROGRAMMA

09.00 uur Registratie en ontvangst

Bij de registratie ontvangt u van ons een naambadge en een congresstas. De koffie staat voor u klaar en de informatiemarkt is geopend!

10.00 uur Start door dagvoorzitter

Karel van Duijvenbouden, manager bij het Veiligheidshuis Regio Utrecht (VHRU)

10.10 uur Gemeentelijke aanpak

Congresopening door Pauline Krikke, burgemeester van Den Haag

10.40 uur Versterken van kwetsbare ouders in hun ouderschap.

Dr. Susan L. Ketner, lector integrale aanpak kindermishandeling, Hanzehogeschool Groningen

Voor een gezonde en kansrijke ontwikkeling zijn kinderen afhankelijk van een veilige relatie met hun ouders. Bij kindermishandeling gaat het vaak om ouders bij wie het ouderschap onder druk staan, bijvoorbeeld door armoede, psychische problemen of eigen trauma. Ouders die hun kinderen mishandelen, doen dit meestal ongewild, onbedoeld, onmachtig, misschien zelfs onbewust. In principe hebben alle ouders het beste met hun kind voor, maar niet iedereen is of voelt zich altijd competent als ouder/opvoeder. Daarom is het belangrijk dat ouders die onder druk staan zich gehoord en gesteund weten, zeker wanneer er zorgen zijn over de veiligheid in het gezin.

11.10 uur Koffie en theepauze

Tijdens de pauzes kunt u een kopje koffie of thee met iets lekkers nuttigen, is er de gelegenheid om te netwerken en kunt u terecht bij de informatiestands.

11.40 uur Eerste deelsessieronde

Tijdens dit congres bezoekt u in twee rondes een deelsessie, hierbij heeft u keuze uit twaalf verschillende onderwerpen.

12.55 uur Lunchpauze

In de foyer wordt u een gevarieerde lunch geserveerd.

13.55 uur Tweede deelsessieronde

Tijdens dit congres bezoekt u in twee rondes een deelsessie, hierbij heeft u keuze uit verschillende onderwerpen. De deelsessies en sprekers publiceren wij spoedig op de pagina deelsessies van deze website.

15.10 uur Middagpauze

Koffie en thee met een lekkernij staan voor u klaar.

15.40 uur Wat te doen bij lichamelijk letsel bij een kind?

Dr. Mascha Kamphuis, medisch directeur Landelijk Expertisecentrum Kindermishandeling, arts MG/ jeugdarts KNMG

Kindermishandeling, waaronder ook 'getuige zijn van huiselijk geweld' valt, kan gepaard gaan met lichamelijk letsel. In deze bijdrage ga ik in op alarmsignalen bij letsel, de meldcode voor artsen, welke stappen te nemen zijn als je bij letsel kindermishandeling vermoedt en zullen diverse casus vanuit het LECK (Landelijk Expertise Centrum Kindermishandeling) de revue passeren.

Doel van de presentatie is: bewust worden van achterliggende risico's bij letsel bij een kind en wat je vervolgens kunt doen.

16.10 uur Hoe je in één gesprek een impact kunt hebben op het stoppen van huiselijk geweld

Kirsten Regtop, maatschappelijk werker, blogger, praktijkdeskundige

1 op de 20 mensen is slachtoffer van fysiek huiselijk geweld. Dat maakt dat jij en ik omstanders zijn. Als sociaal werker heeft het mij altijd bezig gehouden, waarom hebben we zo weinig invloed op het stoppen van huiselijk geweld? In mijn talk ga ik in op de drie onzichtbare muren die tussen jou als omstander en een slachtoffer in staan. Door die te doorbreken kan je een gesprek voeren met een positieve invloed.

16.20 uur De Weeffout in de Kinderbeschermingswet

Prof.dr. Ido Weijers, Emeritus hoogleraar Jeugdbescherming Universiteit Utrecht

Tot voor kort gold als criterium voor een ondertoezichtstelling dat de ontwikkeling en veiligheid van het kind werden bedreigd en dat verlening in vrijwillige kader had gefaald of dreigde te falen. Met de inwerkingtreding van de Wet herziening kindbeschermingsmaatregelen op 1 januari 2015 is die laatste grond vervallen. Sindsdien geldt dat een OTS slechts kan worden opgelegd als ouders vrijwillige hulp niet of onvoldoende accepteren, onverschillig het resultaat. Juist in geval van huiselijk geweld zien we het negatieve effect van deze nieuwe rechtsgrond.

16.30 uur De resultaten vanuit het actieplan tegen kindermishandeling: en nu?

Gjalt Jellesma, voorzitter Beweging Tegen Kindermishandeling

16.45 uur Afsluiting dagvoorzitter

17.00 uur Borrel

Na afloop is er de gelegenheid om onder het genot van een hapje en een drankje na te praten

DEELSESSIES

1. De resolutions approach: een multidisciplinaire aanpak van kindermishandeling

Annemariëk (J.W.) Sepers, klinisch psycholoog, supervisor van de VGCT, practitioner EMDR en traumatherapeut NtVP.

Werkvorm: Lezing/presentatie, casus-behandeling

Leerdoelen:

- Je weet uit welke stappen de Resolutions Approach bestaat.
- Je weet wanneer je de Resolutions Approach kunt inzetten.
- Je weet wat er bekend is over de evidentie van deze methode.

Voor wie?: Iedereen werkzaam in jeugdzorg.

Leeftijdscategorie: 0-18

De Resolutions Approach is een oplossingsgerichte aanpak van kindermishandeling ontwikkeld door Susie Essex waarbij gezinnen, hun sociale netwerk en hulpverleners samenwerken zodat kinderen veilig kunnen opgroeien. Onder andere gefinancierd door Zonmw doen de UvA, de UU, Centrum 45, Altra, Rivierduinen, De Waag en Kenter onderzoeken de effectiviteit van deze methode. Aan de hand van een casus wordt de methode gedemonstreerd. De eerste bevindingen vanuit het onderzoek zullen worden besproken.

2. Self-disclosures van kindermishandeling en basisonderwijs: why not?

Dr. Cees Hoefnagels, Senior research associate Lectoraat Jeugd, Kenniscentrum Sociale Innovatie Hogeschool Utrecht.

Werkvorm: presentatie en onderlinge uitwisseling

Leerdoelen:

-
-

Voor wie?: professionals die een rol in het (primair) onderwijs vervullen of die dit thema belangrijk vinden.

Leeftijdscategorie:

Er zijn redenen te over dat de meeste mishandelde kinderen niet over kindermishandeling praten in de periode dat zij mishandeld, misbruikt of verwaarloosd worden. Terwijl zij eigenlijk niets liever willen dan dit te delen, het liefst met een leeftijdsgenoot of leerkracht. Als zij dat zouden doen, dan kan dat een wereld van verschil maken. Toch gebeurt dit zelden.

Aanleiding genoeg om samen bij deze redenen stil te staan. Het perspectief; wat we *wel* kunnen doen om onthullingen van mishandelde kinderen in het basisonderwijs mogelijk te maken.

Een *self-disclosure* van kindermishandeling biedt een opening en kans waardoor de mishandeling, het misbruik, de verwaarlozing of andere mishandeling vorm gestopt kan worden.

3. (Ex-)partnergeweld bespreekbaar maken en beoordelen

Kristin Janssens, senior projectleider preventie en aanpak (seksueel) grensoverschrijdend gedrag, Movisie.

(o.v.b.) Duska Sabljic Sarovic, preventiemedewerker (Veilig Thuis Utrecht).

Werkvorm: Interactieve workshop

Leerdoelen:

- Relationeel (grensoverschrijdend) gedrag bespreekbaar maken, m.b.v. concrete criteria en casuïstiek in de vorm van tekeningen.
- Relationeel (grensoverschrijdend) gedrag wegen en beoordelen. Het gedrag kunnen plaatsen in het continuüm van gezond naar ongezond relationeel gedrag (gezond/positief > licht > ernstig > zeer ernstig grensoverschrijdend gedrag), m.b.v. criteria, richtlijnen en de 'RelatieWijzer'.

Voor wie?: Gemeenten en sociale professionals in wijkteams. Daarnaast is het normatieve kader – de criteria en richtlijnen om het gedrag zorgvuldig te wegen en te beoordelen – relevant voor alle professionals die een signaleringsfunctie hebben.

Leeftijdscategorie: Profijtgroep: cliënten van sociale wijkteams, in de leeftijd van 16+.

(Ex-)partnergeweld is de meest voorkomende vorm van huiselijk geweld. Maar hoe en wanneer maak je (vermoedens) van grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar? Wanneer neem je hierin een (moreel) standpunt? 'RelatieWijs' biedt concrete criteria en richtlijnen om relationeel gedrag te toetsen en bespreekbaar te maken. Het is een hulpmiddel voor het doorlopen van alle stappen van de meldcode. In het eerste deel van de sessie laten we zien hoe je met RelatieWijs woorden kunt geven aan dat wat je ziet, en hoe je een situatie zo objectief mogelijk kan beoordelen. In het tweede deel ga je zelf aan de slag met een casus.

4. Collectief leren. De moed om vak, ervaring en gevoel te verbinden in de aanpak van geweld

Dr. Sietske Dijkstra, onderzoeker, docent, inhoudsdeskundige, www.sietske-dijkstra.nl.

Kirsten Regtop, maatschappelijk werker, blogger, praktijkdeskundige, www.kirstenregtop.com.

Werkvorm: Casus-behandeling / Best-practice

Leerdoelen:

- Hoe je deugden zoals moed kan inzetten bij de aanpak van geweld in relaties en hoe dat meer voldoening schenkt en leidt tot werk dat deugt.
- Hoe je scherper inzicht kunt krijgen in een geweldspatroon als coercive control en hoe de meldcode je daarbij kan helpen.
- Inzicht in hoe je zelf staat in het werk en hoe je door meer oefening om kunt gaan met (lastige) gevoelens en elkaar helpt om collectief te leren.

Voor wie?: Hulpverlening, justitie en gemeenten. Samenwerking in de keten is belangrijk onderdeel van de aanpak van huiselijk geweld, leren in de keten kan deze samenwerking versterken.

Leeftijdscategorie:

Moedig zijn kan iedereen. Maar een moedig mens maakt je nog geen goed professional. Als je moed aan je vakkennis weet te verbinden, of de moed hebt je ervaringskennis te verbinden aan je vak, kan je een verschil maken in situaties van huiselijk geweld. Moed is een van de deugden die de professional kracht geeft om te handelen. Moed kan gaan over het uitspreken van een zorg, het vertrouwen op de eigen professionaliteit, of bijvoorbeeld het bespreekbaar maken van een moeizame samenwerkingsrelatie. Moed heeft voor iedereen een andere betekenis. Door ervaring, praktijk en onderzoek aan elkaar te verbinden in ons aanbod Professionele en persoonlijke moed, leren professionals collectief in actie te komen en met nieuw gedrag te experimenteren in hun eigen praktijk en de keten.

Het vergt moed om geweld te durven aanpakken en daarin je vakkennis, ervaring en gevoel met elkaar te verbinden. Dit bereik je door preciezer te kijken naar je eigen verandermogelijkheden en deze beter en krachtiger te articuleren en je ongemak of spanning niet weg te werken, maar daar

juist mee te oefenen. We doen dit in de workshop aan de hand van een oefening met een situatie waarin je moedig of juist niet moedig was en het bespreken van een casus met ernstig en langdurig geweld die ons mogelijk in verwarring brengt. Onmacht en onzekerheid horen bij het werk, evenals in actie komen en grenzen stellen en grenzen verleggen. Dit is de basis van onze samenwerking in een geaccrediteerde cursus rond moed waarin we middels collectief leren deelnemers aanmoedigen om deze stappen in hun eigen praktijk te zetten, zie www.moedigemensen.nl

5. Vroegsignalering van (vermoedens van) kindermishandeling met behulp van kunstmatige intelligentie (textmining)

Paula Zwijgers, adviseur bij het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid.

Werkvorm: Interactieve presentatie

Leerdoelen: Kennismaken met de mogelijkheid van artificial intelligence in de jeugdgezondheidszorg.

Voor wie?: Professionals in het jeugddomein, beleidsmedewerker, beleidsambtenaren en verdere

Leeftijdscategorie: Jeugdigen van 0 - 18 jaar

In deze sessie gaan we in op de mogelijkheid om met behulp van textmining al in een vroeg stadium signalen te kunnen detecteren die zouden kunnen wijzen op kindermishandeling. We kijken naar hoe deze techniek is gebruikt in de jeugdgezondheidszorg: wat is er voor nodig om deze vorm van artificial intelligence werkend te krijgen? Daarnaast staan we stil bij de betekenis van deze tooling voor het werkproces van een professional. En wat vinden ouders hiervan?

We sluiten gezamenlijk af door stil te staan bij de maatschappelijke opbrengsten.

Ga voor meer info over **Textmining** naar: https://www.huiselijkgeweld.nl/nieuws/2019/240519_ncj-gaat-textmining-techniek-kindermishandeling-implementeren

6. Hoe werk je samen voor veiligheid?

In het domein van Zorg en veiligheid kunnen organisaties en gemeente gezamenlijk, op basis van een gedragen visie en een gemeenschappelijk doel, de voorwaarden realiseren om samen te werken.

Sander van Arum, expert, Stichting Civil Care.

Michel Simon, adviseur, Stichting Civil Care.

Deze sessie vindt alleen plaats in ronde 1

Werkvorm: Interactieve presentatie

Leerdoelen: Beter inzicht in wat nodig is om gefaseerde samenwerking voor veiligheid lokaal en regionaal te realiseren.

Voor wie?:

Teamleiders, aandachtsfunctionarissen, (programma)managers, projectleiders en beleidsmedewerkers.

Leeftijdscategorie: min 9 maanden tot 100

Inhoudelijk wordt het landelijk visiedocument (Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risicogestuurde zorg) breed omarmd. De stichting Civil Care ondersteunt gemeenten en instellingen bij het helpen realiseren van de specifieke voorwaarden om volgens de uitgangspunten van de visie te kunnen werken. Wat hebben de uitvoerende werkers van iedere betrokken organisatie nodig om daadwerkelijk om bij te dragen aan het stoppen van het patroon van geweld, verwaarlozing en misbruik? Hoe zet je uitvoerende werkers en hun organisaties, casusgericht in hun kracht en hoe verbind je lokale en specialistische zorg?

Deelnemers aan deze workshop ontvangen vooraf een link naar online de video over gefaseerd samenwerken voor veiligheid en moeten deze gezien hebben

7. Het hele verhaal is soms nodig: vragen aan (en over) een pleger van seksueel misbruik

Miranda Freriks, ervaringsdeskundige.

Sander van Arum, psychotherapeut, systeemtherapeut en expert, Stichting Civil Care.

Deze sessie vindt alleen plaats in ronde 2

Werkvorm: casus-behandeling/best-practice_

Leerdoelen: Hoe kennis over motieven van plegers cliënten en traumabehandelaars kan ondersteunen

Doelgroep: Iedereen (ervaringsdeskundigen, omstanders en professionals) die betrokken is of zich voelt bij het thema seksueel misbruik in huiselijke kring

Leeftijdscategorie:

In de film 'Niets aan de hand' heeft Miranda een gesprek met degene die haar als kind jarenlang seksueel misbruikte. Ze heeft vragen die alleen hij kan beantwoorden. Dit gesprek hielp Miranda het verhaal zo compleet mogelijk te maken. Het meedenken over de motieven van de pleger en duiding geven aan het gereconstrueerde verhaal door Sander (ervaring als plegerbehandelaar) gaf inzicht. Miranda gebruikte dit om meer greep te krijgen op de gevolgen die het misbruik heeft gehad voor haar ontwikkeling. Dat biedt een kans op leuker leven. In de workshop gaan Miranda en Sander in gesprek met de deelnemers over hoe kennis over motieven van plegers cliënten en traumabehandelaars kan ondersteunen.

Deelnemers aan deze workshop ontvangen vooraf een link naar online de video 'Niets aan de hand' en moeten deze gezien hebben

8. Eer en geweld

Bayram Varli, oprichter, ECS Trainingen.

Werkvorm: Lezing/presentatie (kennisoverdracht),

Leerdoelen:

De professional kan in een vroeg stadium de signalen rondom eegerelateerd geweld herkennen en krijgt inzicht in de belangrijkste centrale waarden en gedragscodes binnen diverse culturen en de toegevoegde waarde die deze genereren.

Voor wie?: De lezing is bedoeld voor alle doelgroepen die werken met de Meldcode zoals kinderopvang, onderwijs, jeugdzorg, zorginstellingen en maatschappelijke ondersteuning. De training is ook geschikt voor migrantenorganisaties.

Leeftijdscategorie:

In eegerelateerde zaken kan het om leven en dood gaan. Eegerelateerd geweld omvat alle vormen van geweld voor de familie-eer: fysiek en geestelijk geweld, huwelijksdwang, achterlating en in het ergste geval eerwraak. Het zijn vormen van geweld die dagelijks in onze samenleving voorkomen. Vooral meisjes en vrouwen worden slachtoffer van eegerelateerd geweld maar ook jongens en mannen kunnen ermee in aanraking komen. De gewone meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is niet toereikend als het gaat om eegerelateerd geweld. We doorlopen wel dezelfde stappen maar deze krijgen wel een eigen inkleuring vanwege het specifieke karakter van dit type geweld. Het signaleren en handelen vraagt dus andere kennis, houding en vaardigheden van de professional. Doel van deze lezing is om professionals inzicht te geven in de belangrijkste centrale waarden en gedragscodes binnen diverse culturen en de toegevoegde waarde die deze genereren. Kennis van onderlinge relaties tussen individualistische en collectivistische culturen, een systeem van andere normen, waarden en leefregels, is een must om elkaar te begrijpen. Het vraagt een attitudeverandering en andere vaardigheden in de communicatie.

9. Het is niet stoer

Fiet van Beek, schrijver en onderzoeker. Ze schreef meerdere boeken over jeugd- en pleegzorg en is auteur van twee boeken over kindermishandeling: Met sorry maak je dit niet ongedaan (2016) en Het is niet stoer (2019).

Erik van Amersfoort, ervaringsdeskundige seksueel misbruik.

Werkvorm: Lezing / Presentatie (kennisoverdracht)

Leerdoelen: Meer weten over kindermishandeling en seksueel misbruik van jongens. Inleven in wat de gevolgen zijn voor een jongen of man die seksueel misbruik heeft meegemaakt. Meer bewustzijn van eigen beelden, taboes en mogelijkheden in het contact met jongens en mannen die als kind misbruik hebben meegemaakt

Voor wie?: Voor professionals die in de praktijk te maken hebben met kinderen, jongens en mannen die kindermishandeling meemaken of hebben meegemaakt

Het slachtoffer zijn van kindermishandeling is niet stoer. Voor jongens en mannen is de drempel om erover te praten of (later) hulp te zoeken hoog en nog hoger als de dader een vrouw is.

Na een inleiding over seksueel misbruik en jongens, prikken we ballonnen door en raken we in gesprek met Erik over stress, schaamte en taboes, mannen en vrouwen en wat hulpverleners (hadden) kunnen doen.

10. De ontwikkeling van een MDA++: Van visie naar experiment naar reguliere aanpak

Rolien Tolsma, hoofd staf Regiecentrum en voorzitter MDA++ team.

Anneke Jelsma, adviseur MDA++ aanpak Friesland.

Er is steeds meer bekend over de factoren die binnen gezinnen en families geweld en verwaarlozing in stand houden of bevorderen. Helaas blijft geweld echter vaak voortbestaan, ondanks de inspanningen vanuit de hulpverlening (Verwey-Jonker, 2018). MDA++ Friesland is een van de eerste initiatieven waarbij diverse partijen uit de zorg- en justitieketen de handen ineen hebben geslagen met als doel: het stoppen van geweld, mishandeling en verwaarlozing binnen gezinnen en een gezonde ontwikkeling van ouders en kinderen mogelijk maken. Op het congres wordt stilgestaan bij de ontwikkeling die MDA++ Friesland heeft doorlopen: welke stappen zijn gevolgd? Wat zijn de do's, dont's en leerpunten als het gaat om de ontwikkeling van een werkende multidisciplinaire aanpak?

11. Veiligheid Voorop!

Pauline Klomp, programmamanager programma Één aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling, Politie.

Judith Kuijpers, directeur, Veilig Thuis Zuidoost Brabant.

Judith Bergevoet, recherchepsycholoog, Politie Oost-Nederland.

Ken jij de risico's van stalking? Herken jij de signalen van stalking? En wat kun je doen om slachtoffers te beschermen? Wij werken als politie en Veilig Thuis hard aan de aanpak van stalking. Dit doen we vanuit de visie Veiligheid Voorop! samen met - naast de politie en Veilig Thuis - het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming en de reclassering. In deze deelsessie vertellen wij hier meer over en gaan met je in gesprek. Wil je hier mee over weten of meedoen? Kom dan naar deze deelsessie!

12. Mobiele noodknoppen bij stalking en huiselijk geweld

Fred Buijert, operationeel expert politie Arnhem.

Jos Runhaar, operationeel expert politie Ede.

In enkele politie-regio's is geëxperimenteerd met het ad-hoc verstrekken van noodknoppen aan met name vrouwen die door (ex) partners worden bedreigd, het zg. project BeWare. De evaluatie van deze inzet komt vlak voor het congres beschikbaar en de resultaten worden met de deelnemers gedeeld. Is dit een wenselijke innovatie en ook inzetbaar voor wijkteams, jeugdzorg, ggz?